

at man ønsker pris på alle varer, og at der iøvrigt fra prisdirektoratets side i adskillige tilfælde er deklareret prismærkningspligt, netop fordi man mener det nødvendigt for forbrugerne at kende priserne. Man kan næppe forvente, at forbrugerne vil gå ind i forretningerne og spørge om pris på en vare, man kun kender gennem avertering, og hvor man ikke på forhånd ved, om varen ligger i et prisniveau, man har råd og lyst til at betale.

Det er fællesorganisationens opfattelse, at faste priser på mange vareområder er en nødvendighed for gennemførelsen af et stort salg, og at de faste priser derigennem medvirker til billigere produktionspriser og til billigere priser til forbrugerne. Et forbud mod faste bruttopriser vil forøvrigt også kunne indebære, at prisangivelser vil forsvinde fra dagbladens annoncer i al producentreklame, og det vil næppe nogen af parterne, fabrikanterne, forhandlerne eller forbrugerne være tjent med.

Fællesorganisationen ønsker yderligere at anføre, at mærkevarer vanskeligt vil kunne opnå en monopolagtig stilling og derigennem en beherskelse af varemarkedet, når der findes varer, der let kan erstatte den pågældende i forbruget. Indenfor langt den overvejende del af vareområdet findes der andre og tilsvarende varer, på hvilket forbruget vil kunne overføres, såfremt forbrugerne finder anledning hertil. Eksempelvis kan anføres, at margarineforbruget vil kunne erstattes med smør og fedt, kødforbruget med flæsk, sæbespånér med kemiske vaskemidler. Typisk er iøvrigt perioden under krigen, hvor den ene art af pålægsvarer til smørrebrød afløste den anden, alt efter som prisudviklingen for de pågældende varer var.

Når man på nuværende tidspunkt skal fastlægge en permanent lovgivning, er det fællesorganisationens opfattelse, at det må være en naturlig forudsætning, at man gør sig klart, at denne lovgivning ikke skal gælde i en krisituation, hvor varemangel og prisstigninger hører til dagens orden eller kan forventes snarest at indtræde, hvilket iøvrigt også er kommissionens opfattelse, jfr. betænkningens afsnit 23, sidste stk., og afsnit 48, næstsidste stk., hvoraf det fremgår, at den hidtidige udvikling kun i begrænset omfang kan være vejledende for den fremtidige lovgivning og praksis. Man må derfor

ved en sådan ny lovgivning ikke give bestemmelser overfor erhvervene, hvorved der pålægges disse urimelige byrder og en uønsket risiko.

Forudgående godkendelse af bruttopriser

Når trustkommissionen derfor foreslår, afsnit 57, stk. 30,

„at der indføres en lovregel om, at nye aftaler, vedtagelser eller bestemmelser, hvorved leverandører betinger sig overholdt mindste bruttopriser (herunder også faste priser) i et eller flere af de følgende omsætningsled, kun må iværksættes efter forudgående godkendelse af priskontrolrådet, og at bestående bruttoprissystemer af denne type skal bortfalde efter udløbet af en bestemt frist, medmindre der forinden er givet tilladelse til deres fortsatte beståen“,

må fællesorganisationen finde dette alt for vidtgående. I denne forbindelse understreges det, at trustkommissionen anfører, at sådanne tilfælde, hvor tilladelse bør gives, må antages at forekomme i begrænset udstrækning, jfr. afsnit 57, sidste stk., hvilket vil sige, at man mener, at godkendelserne vil være undtagelser. Det rigtigste må efter vor opfattelse være det, at der skal finde anmeldelse sted, og at prisdirektoratet, såfremt det efter en gennemgang af aftalen mener, at der er tale om urimelige forretningsbetingelser eller lignende, jfr. f. eks. prisaftalelovens § 9, da kan tage aftalen op til nærmere revision.

Handelen er som bekendt et levende erhverv, og dens fri udfoldelse til gavn for forbrugerne vil blive hæmmet af bestemmelser, som de af kommissionen foreslåede, hvorefter der påbydes forud godkendelse af prisansættelser. Hver dag sker der ændringer i markedssituationen indenfor hele det uhyre område, der er handelens, og det er handelens natur, at såvel prisfald som prisstigninger øjeblikkeligt vil give sig udslag i varepriserne, men dette vil være umuligt, såfremt ansøgninger om godkendelse først skal udarbejdes, indsendes, behandles og derefter afgøres. *Erfaringsmæssigt og naturligt tager det lang tid, når et administrativt organ skal træffe afgørelser på grundlag af skriftlige andragender.*